บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชนในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการวิจัยผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในสำเนาทะเบียนบ้านในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย 13 ตำบล 113 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งหมด 80,970 ณ วันที่ 17 มิถุนายน 2556 (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2556) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรจำแนกตามตำบลในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนประชากร
1. ท่าม่วง	5	2,858
2. วังขนาย	7	3,546
3. วังศาลา	9	11,092
4. ท่าล้อ	6	4,222
5. หนองขาว	12	8,514
6. ทุ่งทอง	7	6,255
7. เขาน้อย	6	3,641
8. ม่วงชุม	5	8,179
9. บ้านใหม่	11	6,932
10. พังตรุ	9	6,407
11. ท่าตะคร้อ	7	3,491
12. รางสาลี่	14	7,412
13. หนองตากยา	15	8,421
รวม	**113**	**80,970**

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) แบบแบ่งชั้นภูมิ ซึ่งมีประชากรจำนวน 80,970 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูป ของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 606) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 384 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

การสุ่มหมู่บ้านในแต่ละตำบล โดยใช้วิธีการสุ่มแบบมีสัดส่วนเหมาะสม เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างมีสัดส่วน ทำให้สามารถจำแนกขนาดของตำบลได้ จากนั้นรวมจำนวนตำบลจำแนกตามขนาดตำบล แล้วจึงทำการสุ่มแบบมีสัดส่วนเหมาะสมอีกครั้ง ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 6 ตำบล จำแนกเป็นตำบลขนาดเล็กจำนวน 3 ตำบล ตำบลขนาดกลางจำนวน 2 ตำบล และตำบลขนาดใหญ่จำนวน 1 ตำบล ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การสุ่มจำนวนหมู่บ้านในแต่ละตำบล

ขนาดตำบล	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	กลุ่มตัวอย่างอย่างมีสัดส่วน	รวมจำนวนตำบล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	1. ท่าม่วง	5	1	7	3
	2. วังขนาย	7	1		
	3. ท่าล้อ	6	1		
	4. ทุ่งทอง	7	1		
	5. เขาน้อย	6	1		
	6. ม่วงชุม	5	1		
	7. ท่าตะคร้อ	7	1		
กลาง	8. วังศาลา	9	2	4	2
	9. หนองขาว	12	2		
	10. บ้านใหม่	11	2		
	11. พังตรุ	9	2		
ใหญ่	12. รางสาลี่	14	3	2	1
	13. หนองตากยา	15	3		
รวม		**113**	**21**	**13**	**6**

หมายเหตุ: ตำบลขนาดเล็กมีจำนวน 5 – 8 หมู่บ้าน

ตำบลขนาดกลางมีจำนวน 9 – 12 หมู่บ้าน

ตำบลขนาดใหญ่มีจำนวน 13 – 16 หมู่บ้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยจับวิธีจับฉลากตำบลขนาดเล็กจำนวน 3 ตำบลได้แก่ ตำบลม่วงชุม ตำบลวังขนาย ตำบลเขาน้อย ตำบลขนาดกลางจำนวน 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านใหม่ ตำบลวังศาลา

ตารางที่ 3.3 การสุ่มหมู่บ้านในแต่ละตำบล

ขนาดตำบล	ตำบล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ตำบลกลุ่มตัวอย่าง	หมู่บ้าน	ประชากร
เล็ก	1. ท่าม่วง	3	1. วังขนาย	หมู่ที่ 2 บ้านวังขนาย	614
	2. วังขนาย		2. เขาน้อย	หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำ	741
	3. ท่าล้อ		3. ม่วงชุม	หมู่ที่ 1 บ้านต้นสำโรง	1,541
	4. ทุ่งทอง				
	5. เขาน้อย				
	6. ม่วงชุม				
	7. ท่าตะคร้อ				
กลาง	8. วังศาลา	2	1. วังศาลา	หมู่ที่ 2 บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 บ้านท่า แค	1,112 985
	9. หนองขาว		2. บ้านใหม่	หมู่ที่ 5 บ้านสระเศรษฐี หมู่ที่ 6 บ้านหนองประดู่	521 741
	10. บ้านใหม่				
	11. พังตรุ				
ใหญ่	12. รางสาลี่	1	1. รางสาลี่	หมู่ที่ 3 บ้านแปดหลัง หมู่ที่ 4 บ้านหนองสำโรง หมู่ที่ 13 บ้านไทรงาม	354 296 322
	13. หนองตากยา				
รวม		**6**	**6**	**10**	**7,227**

จากประชากร 7,227 คน ใช้การคำนวณขนาดของอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) ได้ขนาดตัวอย่าง 384 คน จากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน จำแนกตาม หมู่บ้านตามรายละเอียดตารางที่ 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ตารางที่ 3.4 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

ขนาดตำบล	ตำบล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ตำบลกลุ่มตัวอย่าง	หมู่บ้าน	ประชากร	ตัวอย่าง
เล็ก	1. ท่าม่วง	3	1. วังขนาย	หมู่ที่ 2 บ้านวังขนาย	614	33
	2. วังขนาย		2. เขาน้อย	หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำ	741	39
	3. ท่าล้อ		3. ม่วงชุม	หมู่ที่ 1 บ้านต้นสำโรง	1,541	82
	4. ทุ่งทอง					
	5. เขาน้อย					
	6. ม่วงชุม					
	7. ท่าตะคร้อ					
กลาง	8. วังศาลา	2	1. วังศาลา	หมู่ที่ 2 บ้านหนองสะแก หมู่ที่ 5 บ้านท่าแค	1,112 985	59 52
	9. หนองขาว		2. บ้านใหม่	หมู่ที่ 5 บ้านสระเศรษฐี หมู่ที่ 6 บ้านหนองประดู่	521 741	28 39
	10. บ้านใหม่					
	11. พังตรุ					
ใหญ่	12. รางสาลี่	1	1. รางสาลี่	หมู่ที่ 3 บ้านแปดหลัง หมู่ที่ 4 บ้านหนองสำโรง หมู่ที่ 13 บ้านไทรงาม	354 296 322	19 16 17
	13. หนองตากยา					
รวม		**6**	**6**	**10**	**7,227**	**384**

จากตารางที่ 3.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้จำแนกดังนี้

กลุ่มตำบลขนาดเล็ก จำนวน 3 ตำบล คือ 1) ตำบลวังขนาย ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านวังขนาย จำนวน 33 คน 2) ตำบลเขาน้อย ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านถ้ำ จำนวน 39 คน 3) ตำบลม่วงชุม ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านต้นมะเดื่อ จำนวน 82 คน

กลุ่มตำบลขนาดกลาง จำนวน 2 ตำบล คือ 1) ตำบลวังศาลา ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านหนองสะแก จำนวน 59 คน และหมู่ที่ 5 บ้านท่าแค จำนวน 52 คน 2) ตำบลบ้านใหม่ ได้แก่ หมู่ที่ 5 บ้านสระเศรษฐี จำนวน 28 คน และหมู่ที่ 6 บ้านหนองกระโดน จำนวน 39 คน

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

กลุ่มตำบลขนาดใหญ่ จำนวน 1 ตำบล คือ 1) ตำบลวังศาลา จากหมู่ที่ 3 บ้านแปดหลัง จำนวน 19 คน หมู่ที่ 4 บ้านหนองสำโรง จำนวน 16 คน และหมู่ที่ 13 บ้านไทรงามจำนวน 17 คน กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 384 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เนื้อหาในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของประชากร ในตำบลบ้านใหม่ และตำบลม่วงชุม อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นข้อคำถามให้เลือกเติมเครื่องหมาย (/) ลงหน้าข้อความที่กำหนด หรือเติมตัวเลขตามความเป็นจริง โดยสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส และระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชน ได้แก่ บทบาทในฐานะเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ บทบาทในฐานะเป็นผู้ให้การศึกษา บทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมการพัฒนาประเทศ บทบาทในฐานะเป็นผู้ประสานให้เกิดความมั่นคงต่อรัฐ และบทบาทของพระสงฆ์ในฐานะเป็นผู้ดำรงรักษาวัฒนธรรมและศิลปะของชาติ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การประเมินจำแนกเป็น 5 ระดับ (Best, 1981) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

3.50 – 4.49 หมายถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับมาก

2.50 – 3.49 หมายถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการส่งเสริมความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีลำดับดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามโดยยึดตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการวิจัยตามแบบ IOC (IOC : index of item-objective congruence) ได้ค่า IOC ในแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อ

4. นำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้ และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 215-217) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.934

5. นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ระหว่าง เดือนกันยายน พ.ศ. 2556

2. ผู้วิจัยได้ออกเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้ โดยผู้วิจัยได้แนะนำตัวพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ แล้วจึงขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2556

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง เพื่อนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

สถิติพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติอ้างอิง ได้แก่ t-test และ F-test

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เจ้าคณะ/รองเจ้าคณะอำเภอจำนวน 1 รูป เจ้าคณะตำบล จำนวน 2 รูป และเจ้าอาวาส 4 รูป จำนวนทั้งสิ้น 7 รูป ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีประเด็นซักถามดังนี้

1. บทบาทในฐานะเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ เป็นอย่างไร
2. บทบาทในฐานะเป็นผู้ให้การศึกษา เป็นอย่างไร
3. บทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมการพัฒนาประเทศ เป็นอย่างไร
4. บทบาทในฐานะเป็นผู้ประสานให้เกิดความมั่นคงต่อรัฐ เป็นอย่างไร
5. บทบาทในฐานะเป็นผู้ดำรงรักษาวัฒนธรรมและศิลปะของชาติ เป็นอย่างไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเรียนนมัสการจากโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงเจ้าคณะอำเภอ 1 รูป เจ้าคณะตำบลจำนวน 2 รูป และเจ้าอาวาส 4 รูป

2. ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยทำการสนทนาในเดือนธันวาคม 2556 ณ วัดสระเศรษฐี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี